

Verslag van Proeven met TMV-resistente tomaterrassen 2e-beoordeling in
de stookteelt 1973

door

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groenten- en
Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk.

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Wageningen

en

K. Buitelaar

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

CRG

Verslag van proeven met TMV-resistente tomaterrassen 2e-beoordeling in
de stookteelt 1973

Inhoud

	Blz.
1 Samenvatting	2
2 Inleiding en opgenomen rassen	2
3 Teeltomstandigheden	2
4 Resultaten	3
5 Bespreking van de rassen	7

Meer exemplaren van dit verslag zijn verkrijgbaar bij het Proefstation
voor de Groenten- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 58, Naaldwijk en
bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16,
Wageningen.

1. Samenvatting

Drie TMV-resistente rassen die verleden jaar in een rassenproef-1e fase positief naar voren kwamen zijn thans nader op hun gebruikswaarde onderzocht. Supravite (Nr. 71.2269) lijkt het beproeven op redelijke schaal alleszins waard. Op plaatsen waar als regel een zware tomaat wordt geplukt is ook Nr. 71.2317 beproevenswaardig.

2. Inleiding en opgenomen rassen

Van de 10 TMV-resistente rassen die verleden jaar waren ingestuurd voor de 1e fase van het gebruikswaarde-onderzoek voldeden 5 aan de eisen om te worden opgenomen in de gebruikswaarde-proeven-2e fase.

Aan deze 5 rassen werd het vergelijkingsras Extase toegevoegd, op deze wijze ontstond de in tabel 1 vermelde verzameling rassen.

Tabel 1 - Opgenomen rassen

Ras	Inzender	Type
Extase	Enza-Zaden, De Enkh.Zaadh.BV., Enkhuizen	Halfgroen
Supravite (voorheen Nr. 71.2269)	" " " "	Halfgroen
Nr. 71.2271	" " " "	Halfgroen
Nr. 71.2317	" " " "	Bleek

3. Teeltomstandigheden

De proeven werden aangelegd op 4 proeftuinen. De zaaidata, het aantal planten per veldje enz. staan vermeld in tabel 2.

Tabel 2 - Teeltomstandigheden

	Aantal planten per veldje	Aantal herha- lingen	Zaai- datum	Plant datum	Lerste oogst	Laatste oogst
1 <u>Venlo</u> Proeftuin	12	4	21-10-'72	13-12-'72	12-3-'73	28-5-'73
2 <u>Vierpolders</u> Proeftuin	20	3	1-11-'72	16-12-'72	7-3-'73	17-5-'73
3 <u>Sappemeer</u> Proeftuin	24	4	1-11-'72	4-1-'73	29-3-'73	23-5-'73
4 <u>Naaldwijk</u> Proeftuin	18	2	1-11-'72	8-1-'73	26-3-'73	18-7-'73

4. Resultaten

De proefveldhouder is o.a. verzocht de geoogste tomaten per voldje te tellen, te wegen en te beoordelen volgens een onzerzijds geadviseerd schema. In de hierna volgende tabellen zijn een groot deel van de proefresultaten verwerkt. Een hoog waarderingscijfer betekent steeds dat de betreffende eigenschap in gunstige zin aanwezig is.

De herhalingen van de proeven zijn aangegeven met Romeinse cijfers. In een aantal tabellen zijn tussen haakjes rangordecijfers geplaatst. Voorzover de verzamelde gegevens zich minder goed lenen voor verwerking tot een tabel zijn ze rechtstreeks opgenomen in de rasbeschrijvingen op blz. 7.

Op 10 april en 21 mei zijn de proeven te Vierpolders en Naaldwijk beoordeeld door een commissie bestaande uit selecteurs, tuinders, mensen van de voorlichtingsdienst, het onderzoek enz. De door deze commissie aan de rassen gegeven cijfers staan vermeld in de tabellen 3 en 7 t/m 10. Van deze tabellen is tabel 10 de belangrijkste daar hierin de totale indruk die het ras heeft gemaakt wordt gewaardeerd. In de tabellen 4, 5, 7 en 8 zijn bij het berekenen van het gemiddelde per ras (meest rechtse kolom) de cijfers van de Proeftuin Venlo buiten beschouwing gelaten daar hier het vergelijkingsras was weggelaten. De rassen Supravite, Nr. 71.2271 en Nr. 71.2317 zijn eind april 1973 door Ir. B. Rast van het Proefstation te Naaldwijk getoetst op resistentie tegen tomatemozaiekvirus. Alle 3 rassen bleken onvatbaar voor de op dat moment in de praktijk bekende stammen. Supravite reageerde ongeveer een maand na inoculatie met kleine bladnecrosen.

Tabel 3 - Waarderingscijfers voor het gewas

	Vierpolders						Naaldwijk				Gem.
	10-4-'73			21-5-'73			10-4-'73		21-5-'73		
	I	II	III	I	II	III	I	II	I	II	
Extase	6,7	6,7	6,7	6,0	6,0	6,0	7,0	7,0	5,7	7,0	6,5
Supravite	6,5	6,8	6,1	7,0	7,0	7,0	6,8	6,0	7,0	7,0	6,7
Nr. 71.2271	6,7	6,3	6,1	6,0	6,0	6,0	7,0	6,3	6,0	6,0	6,2
Nr. 71.2317	6,4	5,7	6,9	6,0	5,0	6,0	6,6	7,0	5,7	5,5	6,1
Gem.	6,6	6,4	6,5	6,3	6,0	6,3	6,9	6,6	6,1	6,4	6,4

Tabel 4 - Produktiviteit

	Venlo				Vierpolders		
	I	II	III	IV	I	II	III
Extase					7.71(2)	8.32(1)	7.87(1)
Supravite	6.89	8.57	7.14	9.82	6.86(4)	7.02(4)	7.62(2)
Nr.71.2271	9.67	10.15	9.08	7.37	7.51(3)	8.07(2)	7.42(4)
Nr.71.2317	8.53	9.01	8.12	8.28	7.87(1)	7.78(3)	7.47(3)
Gem.	8.36	9.24	8.11	8.49	7.49	7.80	7.60

Tabel 4 - Produktiviteit (vervolg)

	Sappemeer				Naaldwijk		Gem.
	I	II	III	IV	I	II	
Extase	5.1(3)	5.3(4)	5.2(4)	5.9(2)	11.87(4)	10.96(4)	7.58
Supravite	5.4(1-2)	5.6(1-3)	6.0(1)	5.8(3)	13.55(2)	11.73(3)	7.73
Nr.71.2271	5.4(1-2)	5.6(1-3)	5.3(3)	5.6(4)	14.72(1)	14.26(1)	8.21
Nr.71.2317	4.9(4)	5.6(1-3)	5.6(2)	6.0(1)	12.74(3)	12.50(2)	7.83
Gem.	5.2	5.3	5.5	5.8	13.22	12.36	7.83

Toelichting: De produktiviteit is weergegeven in kg per m² over de gehele oogstperiode (zie tabel 2).

Tabel 5 - Vroegheid

	Venlo				Vierpolders		
	I	II	III	IV	I	II	III
Extase					0.21(4)	0.33(3)	0.55(1)
Supravite	0.06	0.34	0.02	0.33	0.23(3)	0.28(4)	0.53(2)
Nr.71.2271	0.19	0.72	0.15	0.23	0.39(1-2)	0.57(2)	0.45(3)
Nr.71.2317	0.38	0.48	0.28	0.44	0.39(1-2)	0.60(1)	0.23(4)
Gem.	0.21	0.51	0.15	0.33	0.31	0.45	0.45

Tabel 5- Vroegheid (vervolg)

	Sappemeer				Naaldwijk		Gem.
	I	II	III	IV	I	II	
Extase	1.9(4)	2.6(3)	2.5(3)	3.4(1)	6.20(3-4)	5.02(2)	2.52
Supravite	2.7(1)	2.9(2)	2.4(4)	3.1(2-3)	6.20(3-4)	3.53(4)	2.44
Nr.71.2271	2.5(2)	3.0(1)	2.7(2)	2.7(4)	7.98(1)	4.49(3)	2.75
Nr.71.2317	2.2(3)	2.4(4)	2.8(1)	3.1(2-3)	6.32(2)	5.27(1)	2.60
Gem.	2.3	2.7	2.6	3.1	6.68	4.59	2.58

Toelichting: De vroegheid is hier weergegeven in aantal kg per m² geoogst in Vierpolders t/m 22 maart, Venlo t/m 29 maart, Sappemeer t/m 30 april en Naaldwijk t/m 7 mei.

Tabel 6 - Gemiddeld vruchtgewicht

	Vierpolders			Sappemeer				Naaldwijk		Gem.
	I	II	III	I	II	III	IV	I	II	
Extase	53.3(3)	53.6(3)	53.4(3)	50(1)	46(2-3)	44(2-3)	46(3)	58.0(1)	58.3(1)	51.4
Supravite	58.4(1)	56.8(1)	54.4(2)	45(3)	46(2-3)	49(1)	47(2)	52.9(3)	54.2(3)	51.5
Nr.71.2271	56.6(2)	55.7(2)	55.6(1)	47(2)	44(4)	44(2-3)	48(1)	56.4(2)	55.1(2)	51.4
Nr.71.2317	50.3(4)	49.8(4)	48.7(4)	44(4)	47(1)	43(4)	43(4)	50.6(4)	51.9(4)	47.6
Gem.	54.7	54.0	53.0	46.5	45.8	45.0	46.0	54.5	54.9	50.5

Toelichting: Het gemiddeld vruchtgewicht is hier uitgedrukt in grammen per stuk over de gehele oogstperiode.

Tabel 7 - Waarderingscijfer voor de vruchtvorm

	Venlo				Vierpolders					
					10-4-'73			21-5-'73		
	I	II	III	IV	I	II	III	I	II	III
Extase					6.3	7.0	6.9	4.7	5.0	5.0
Supravite	3.5	5.5	4.5	4.5	6.3	6.5	6.6	6.0	6.0	6.0
Nr.71.2271	4.0	5.0	4.0	5.0	6.0	5.7	5.9	5.0	4.5	4.5
Nr.71.2317	5.5	6.0	4.5	5.0	5.9	5.5	6.3	5.7	6.0	6.0
Gem.	4.3	5.5	4.3	4.8	6.1	6.2	6.4	5.4	5.4	5.4

Tabel 7 - Waarderingscijfer voor de vruchtvorm (vervolg)

	Naaldwijk				Sappemeer				Gem.
	10-4-'73		21-5-'73						
	I	II	I	II	I	II	III	IV	
Extase	6.3	7.0	4.8	6.5	7.0	7.0	7.0	7.0	6.3
Supravite	5.3	6.0	6.7	7.0	6.0	7.0	5.0	4.0	6.0
Nr.71.2271	5.4	6.8	6.3	7.0	4.0	6.0	6.0	7.0	5.7
Nr.71.2317	5.7	7.3	6.7	7.0	7.0	7.0	7.0	8.0	6.5
Gem.	5.8	6.8	6.1	6.9	6.0	6.8	6.3	6.5	6.1

Toelichting: De waarderingscijfers voor de vruchtvorm van Vierpolders en Naaldwijk zijn afkomstig van de beoordelingscommissie, die van Venlo en Sappemeer zijn van de proefveldhouders.

Tabel 8 - Waarderingscijfers voor de vruchtkleur

	Venlo				Vierpolders					
					10-4-'73			21-5-'73		
	I	II	III	IV	I	II	III	I	II	III
Extase					6.5	6.5	7.3	5.7	5.0	5.0
Supravite	5.0	6.0	5.5	5.0	6.5	6.1	6.7	6.0	6.5	6.5
Nr.71.2271	5.0	5.5	4.5	5.0	6.8	6.5	6.7	5.3	4.5	5.0
Nr.71.2317	6.5	6.0	5.5	6.0	6.1	6.1	6.3	5.7	6.0	6.5
Gem.	5.5	5.8	5.2	5.3	6.5	6.3	6.8	5.7	5.5	5.8

Tabel 8 - Waarderingscijfers voor de vruchtkleur (vervolg)

	Naaldwijk				Sappemeer				Gem.
	10-4-'73		21-5-'73		I	II	III	IV	
	I	II	I	II					
Extase	6.2	7.0	3.7	6.5	7.0	7.0	7.0	7.0	6.2
Supravite	5.9	6.0	6.7	7.0	7.0	7.0	6.0	6.0	6.4
Nr.71.2271	4.8	6.3	4.7	7.0	6.0	6.0	7.0	7.0	6.0
Nr.71.2317	5.2	6.7	6.0	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0	6.4
Gem.	5.5	6.5	5.3	6.9	6.8	6.8	6.8	6.8	6.3

Toelichting: De waarderingscijfers voor de vruchtkleur van Vierpolders en Naaldwijk zijn afkomstig van de beoordelingscommissie, die van Venlo en Sappemeer zijn van de proefveldhouders.

Tabel 9 - Waarderingscijfers voor de stevigheid van de vrucht

	Vierpolders						Naaldwijk				Gem.
	10-4-'73			21-5-'73			10-4-'73		21-5-'73		
	I	II	III	I	II	III	I	II	I	II	
Extase	5.9	5.9	6.3	5.7	5.5	5.0	6.2	7.0	4.7	7.5	6.0
Supravite	6.5	7.0	6.7	6.0	6.5	6.5	5.8	6.0	5.3	6.5	6.3
Nr.71.2271	6.7	6.0	5.7	6.0	5.5	6.0	5.4	6.7	4.3	7.0	5.9
Nr.71.2317	5.9	5.1	5.3	5.7	6.0	6.0	5.8	6.3	5.7	6.0	5.8
Gem.	6.3	6.0	6.0	5.9	5.9	5.9	5.8	6.5	5.0	6.8	6.0

Tabel 10 - Waarderingscijfers voor de gebruikswaarde

	Vierpolders						Naaldwijk				Gem.
	10-4-'73			21-5-'73			10-4-'73		21-5-'73		
	I	II	III	I	II	III	I	II	I	II	
Extase	6.0	6.5	6.9	5.0	5.0	5.0	6.4	7.0	4.7	6.5	5.9
Supravite	6.4	6.7	6.9	5.0	6.0	6.5	5.5	6.0	6.3	6.5	6.2
Nr.71.2271	6.1	5.1	6.0	5.0	4.5	4.5	5.3	6.0	4.3	6.5	5.3
Nr.71.2317	5.9	4.9	5.1	5.0	5.5	5.5	5.4	7.0	5.3	6.5	5.6
Gem.	6.1	5.8	6.3	5.0	5.3	5.4	5.7	6.5	5.2	6.5	5.8

5. Bespreking van de rassen

Extase - Ontvangen van De Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen.

Dit vergelijkingsras heeft goed voldaan. Een uitgebreide bespreking van Extase is opgenomen in de Rassenlijst voor Groentegewassen^{x)}.

Supravite (voorheen Nr.71.2269) - Ontvangen van De Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen. Kwekersrecht aangevraagd.

Een halfgroen hybrideras, onvatbaar voor TMV. Vormde een voor deze teelt zeer goed gewas; iets minder zwaar gewas dan Extase. De produktiviteit lijkt goed en onderscheidde zich niet van Extase. Ook wat betreft vroegheid staat Supravite niet ver van Extase, maar vroeger dan Extase is Supravite naar onze indruk niet. In Vierpolders was Supravite wat zwaarder dan Extase; in Naaldwijk was het tegengestelde het geval. In kwaliteit doet Supravite zeker niet onder voor Extase. Supravite kreeg nog iets betere gebruikswaardecijfers dan Extase, bovendien is Supravite onvatbaar voor het tomatemozaïekvirus, waardoor kiemplantinfectie overbodig wordt.

Supravite lijkt ons een ras dat het beproeven op redelijke schaal alleszins waard is.

Nr.71.2271 - Ontvangen van De Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen.

Een halfgroen hybrideras, onvatbaar voor TMV. Een goed gewas, dat veel overeenkomst vertoont met Extase, maar iets langer geleed is. Zeer produktief. Zeker zo vroeg als Extase. Goed gemiddeld vruchtgewicht; zeker zo zwaar als Extase. De vruchtvorm en de vruchtkleur stelden wat teleur. De grote tomaten zijn m.o.m. platrond. Gemiddeld genomen kreeg Nr.71.2271 de laagste gebruikswaardecijfers. Onze voorkeur gaat uit naar Supravite.

Nr. 71.2317 - Ontvangen van De Enkhuizer Zaadhandel, Enkhuizen. Kwekersrecht aangevraagd.

Een bleek hybrideras, onvatbaar voor TMV. Kort blad maar vrij lang geleed voor deze teelt. Plant rijkelijk dun.

Goed produktief en zeer vroeg. Vroeger dan Extase. Gaf een fijne tomaat, duidelijk fijner dan Extase. Goede kwaliteit. Beproevenwaardig op plaatsen waar als regel een (te) grove tomaat wordt geplukt.

^{x)} De Rassenlijst voor Groentegewassen is verkrijgbaar bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38 te Naaldwijk en bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16 te Wageningen.

In deze serie zijn reeds verschenen:

Nr.

1. Hoeven, A.P. v.d., en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven
onder glas in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
2. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van een Kropslarassenproef-
1e beoordeling in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
3. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Voorjaarsstookteelt 1968 September 1968
4. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1968 September 1968
5. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van Kropslarassenproeven-
2e beoordeling onder glas in de Winterteelt
1967-1968 November 1968
6. Koopmans, W., en L.G. Nederpel - Verslag Komkommerrassenproeven-1e
beoordeling 1968 Maart 1969
7. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Herfstteelt 1968 Juli 1969
8. Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag van Spinazierassenproef-
1e beoordeling onder glas in de late Voorjaars-
teelt 1969 Augustus 1969
9. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Winterstookteelt 1968-1969 September 1969
10. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e
beoordeling Herfstteelt 1968 Oktober 1969
11. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e
beoordeling onder glas in de Winterteelt
1968-1969 Oktober 1969
12. Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stoksnijbonerassenproeven-
1e beoordeling Vroege Voorjaarsteelt onder
glas 1969 November 1969
13. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1969 November 1969
14. Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stamslabonerassenproeven-
1e beoordeling Voorjaarsteelt 1969 December 1969
15. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproeven-2e
beoordeling onder glas in de Voorjaarsstook-
teelt 1969 Januari 1970
16. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e
beoordeling Late Koude Voorjaarsteelt 1969 Januari 1970
17. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van Kropslarassenproeven-
2e beoordeling onder glas in de Koude of Vorst-
vrij gehouden Voorjaarsteelt 1969 Maart 1970
18. Esch, H. van, en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven-
2e beoordeling onder glas in de normale Herfst-
teelt Mei 1972
19. Esch, H. van, en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven
onder glas Winterteelt 1971-1972 Augustus 1972

20. Esch, H. van, en W. Koopmans - Kropslarassenproeven-2e beoordeling
onder Glas in de Voorjaarsteelt 1972 augustus 1972
21. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Tomaterassenproeven-2e beoordeling
onder Glas in de Koude Teelt 1972 november 1972
22. Koopmans, W., en D. de Ruiter - Verslag van een Rassenproef
Stamslaboon onder Glas in de Voorjaarsteelt 1972 november 1972
23. Esch, H. van, en W. Koopmans - Kropslarassenproeven-2e beoordeling
onder Glas in de Late Voorjaarsteelt 1972 december 1972
24. Koopmans, W., en K. Buitelaar - Verslag van Proeven met Fusarium-
resistente Tomaterassen in de Koude Teelt 1972 december 1972
25. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Verslag van Tomaterassenproeven-2e
beoordeling onder Glas in de Koude Teelt 1972 december 1972
26. Esch, H. van, en W. Koopmans - Kropslarassenproeven-2e beoordeling
onder Glas in de normale Herfstteelt 1972 mei 1973
27. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Verslag van Proeven met Fusarium-
resistente Tomaterassen in de Herfstteelt 1972 februari 1973
28. Esch, H. van, en W. Koopmans - Slarassenproeven-2e beoordeling
onder Glas in de Winterteelt 1972-1973 juli 1973
29. Koopmans, W., en H. van Esch - Slarassenproeven-2e beoordeling
onder Glas in de Voorjaarsteelt 1973 juli 1973
30. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Verslag van Tomaterassenproeven-2e
beoordeling in de Stookteelt 1973 met bleke en halfgroene
rassen augustus 1973